

		Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка Історичний факультет Кафедра політології та філософії Силабус освітнього компонента професійної підготовки «Історія політичної думки в Україні»	
Галузь знань:		С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	
Спеціальність:		С 2 Політологія	
Освітньо-професійна програма:		Політологія	
Рівень вищої освіти:		Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни:		освітній компонент професійної підготовки	
Мова викладання:		українська	
Науково-педагогічний працівник		ПІБ:	Сулятицька Тетяна Василівна
		Посада:	Доцент
		Вчений ступінь:	Кандидат філософський наук
		Телефон:	067 757 3147
		E-mail:	suliatytska.tetyana@kpnu.edu.ua
		Робоче місце:	Кафедра політології та філософії
		Профайл викладача:	https://tinyurl.com/mpvu94ak
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=741		
Консультації	Четвер 15.00-16.00. Місце проведення консультацій – Історичний факультет, аудиторія 16 / платформа MOODLE.		
Анотація до курсу	Дисципліна «Історія політичної думки в Україні» спрямована на формування цілісного уявлення про становлення та розвиток політичних ідей і концепцій в українській суспільно-політичній традиції. У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти ознайомлюються з основними етапами розвитку української політичної думки, визначними представниками та їхніми поглядами на державу, владу, суспільство, права і свободи людини, національну ідентичність та форми політичної організації. Особлива увага приділяється аналізу політичних ідей у контексті конкретних історичних, соціокультурних та суспільно-політичних умов їх формування. Дисципліна сприяє розвитку навичок критичного мислення, аналізу й інтерпретації політичних концепцій, роботи з історико-політичними джерелами та аргументованого формулювання власної позиції. Вивчення історії політичної думки України забезпечує розуміння тяглості розвитку української політичної традиції та її значення для осмислення сучасних суспільно-політичних процесів.		
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Історія політичної думки в Україні» є формування знань про основні етапи становлення і розвитку ідей національної державності, влади і владно-політичних відносин, демократії та місця людини у політиці; обґрунтування значення вивчення історії політичної думки в Україні у сучасному державотворенні. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія політичної думки в Україні» є : ● розкриття сутності політичної думки як соціально-політичного феномену політики; ● визначення соціальних, духовних та інших чинників, що формують політичну думку; ● аналіз основних теоретико-методологічних підходів щодо визначення змісту історії політичної думки в Україні;		

	● розкриття змісту стратегій соціально-політичного, національного і владно-державницького розвитку, які були вироблені представниками вітчизняної політичної думки та конституювалися в історії політичної думки впродовж століть; ● з'ясування змістовних домінант основних політичних ідей, концепцій, доктрин та їхнього впливу на функціонування і розвиток політичних систем; ● з'ясування причин появи альтернативних ідей і концепцій в умовах бездержавності; ● осмислення та інтерпретування категоріально-політичної основи сучасного історико-політологічного дискурсу.
Методи навчання	Лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, інструктаж (вступний, поточний, індивідуальний), робота з першоджерелами, словникам, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами веб-сайтів, спостереження, робота за таблицями, створення й демонстрування презентацій, вправи й завдання (усні, письмові, творчі, проблемні, ситуативні та ін.) та ін.
Формат курсу	Стандартний курс (очний, заочний). Передбачає проведення лекційних та семінарських занять. Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій.
Результати навчання	За результатами вивчення освітнього компоненту професійної підготовки «Історія політичної думки в Україні» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання: ПРН 07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. ПРН 09. Вміти застосовувати політичне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. ПРН 10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
Компетентності:	За результатами вивчення освітнього компоненту професійної підготовки «Історія політичної думки в Україні» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності. <i>Інтегральна компетентність.</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів політичної науки. <i>Загальні компетентності (ЗК):</i> ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань / видів економічної діяльності). ЗК 05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 06. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, культури та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу та суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види рухової активності та активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <i>Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК):</i> СК 01. Здатність використовувати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат політичної науки.

СК 02. Здатність застосовувати політичне мислення для розв’язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. СК 03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК 04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК 05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СК 07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. СК 08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. СК 09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців. СК 10. Здатність аналізувати PR-стратегії та кампанії, застосовувати на практиці технології PR у сфері політики. <i>Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.</i> Після закінчення навчання за освітньо-професійною програмою бакалавра політології випускник здатен виконувати зазначену в Національному класифікаторі України (класифікатор професій ДК 003:2010) професійну роботу і може обіймати первинну посаду: 2443.2 – консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях); 1229.3 – староста; 1475.4 – менеджер (управитель) із зв’язків з громадськістю; 2419.3 – помічник-консультант народного депутата України (члена Національної ради); 2419.3 – спеціаліст державної служби (місцевого самоврядування); 2419.3 – радник (органи державної влади, місцевого самоврядування); 2419.3 – консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування); 2419.3 – адміністратор (органи державної влади та місцевого самоврядування); 2443.2 – консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях); 2443.2 – політолог; 2443.2 – політичний оглядач; 2443.2 – експерт із суспільно-політичних питань; 3431 – секретар органу самоорганізації населення.			
Пререквізити	Передумовами для вивчення освітнього компоненту базується на знаннях здобувачів вищої освіти, отриманих у результаті вивчення предметів суспільних дисциплін у закладі загальної середньої освіти.		
Обсяг і ознаки курсу	Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання/ рік викладання	1-й рік	1-й рік
	Семестр вивчення	II семестр	II семестр
	Обов’язковий освітній компонент професійної підготовки / вибірковий освітній компонент	Освітній компонент професійної підготовки	

	Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити	4 кредити
	Загальний обсяг годин	120 годин	120 годин
	Кількість годин навчальних занять	48 годин	12 годин
	Лекційні заняття	24 годин	6 годин
	Практичні заняття	-	-
	Семінарські заняття	24 годин	6 години
	Лабораторні заняття	-	-
	Самостійна та індивідуальна робота	72 годин	108 годин
	Форма підсумкового контролю	залік	залік
Технічне й програмне забезпечення /обладнання	Для проведення лекційних та семінарських занять, а також контролю за самостійною роботою здобувачів використовуються аудиторії (1, 3, 20, 24, 32), обладнані мультимедійними проєкторами та проєкційними екранами, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.		
Політика курсу	<i>Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Філософія»:</i> - кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання; - критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету; - здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт; - здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі заліку отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки; - ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету; - за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють; - Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету. (https://tinyurl.com/2p82fw75). Відвідання занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» (https://tinyurl.com/4tfmzkfb). Здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни (https://tinyurl.com/2jxk72w2). <i>Література.</i> Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам.		

	Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.							
Схема курсу	Денна форма здобуття вищої освіти							
	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		разом	у тому числі					
			лекційні заняття	практичні заняття	семінарські	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
	Тема 1. Предмет, завдання та функції курсу	10	2		2	-	6	
	Тема 2. Розвиток політичних поглядів доби Давньоруської держави доби київського періоду	10	2		2	-	6	
	Тема 3. Генеза української політичної думки у XV-XVII ст.	10	2		2	-	6	
	Тема 4. Розвиток політичної думки козацько-гетьманської доби	10	2		2	-	6	
	Тема 5. Політичні вчення Просвітництва в Україні XVIII ст.	10	2		2	-	6	
	Тема 6. Українська політична думка в Україні у другій половині XIX ст.	10	2		2	-	6	
	Тема 7. Розвиток політичної думки в Україні у другій половині XIX ст.	10	2		2	-	6	
	Тема 8. Основні напрямки розвитку політичної думки у першій половині XX ст..	10	2		2	-	6	
	Тема 9. Українська політична думка 40-60-х роках XX ст.	10	2		2		6	
	Тема 10. Українська політична думка у кінці XX – на початку XXI ст.	10	2		2		6	
	Тема 11. Розвиток української політичної думки в еміграції	10	2		2		6	
Тема 12. Розвиток української політичної думки у другій половині XX – на початку XXI ст.	10	2		2		6		
Разом за змістовим модулем	120	24		24	-	72	-	
Заочна форма здобуття вищої освіти								

Критерії оцінювання результатів навчання	Форма підсумкового контролю: залік			
	Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять			
	З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (http://surl.li/hwbc).			
	Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.			
	Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:			
	$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times ВБ$			
	де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль; CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю; ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.			
	Наприклад:			
	Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Історія політичної думки в Україні» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля отримав 7 оцінок, а саме: 5, 6, 8, 10, 11, 10, 8. Ваговий бал ЗМ складає 37 балів.			
	Дії НПП, або здобувача:			
	- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 8,28 бали; - отримані значення підставити у формулу:			
	$R = ((0,05 \times 8,28) + 0,4) \times 45 = 36,6$			
	Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль отримав – 37 балів.			
	Поточний і модульний контроль (60 балів)			Сума
	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	100
	45 балів	10 балів	45 балів	
	Самостійна робота (10 балів).			
	Критерії оцінювання самостійної роботи (есе/дослідницький проєкт)			
	Есе/дослідницький проєкт оцінюється в 10-9 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням політологічних та спеціальних термінів, що мають відношення до теми есе/дослідницького проєкту; надана аргументація власної думки з опорою на історико-політологічну традицію в контексті проблематики роботи; есе/дослідницький проєкт повно розкриває заявлену тему.			
	Есе/дослідницький проєкт оцінюється в 8,9-7,5 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення зазначеної проблеми; тема розкрита з конкретним використанням історико-політологічних та спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку політологічних уявлень з проблематики есе/дослідницького проєкту; робота не містить відповіді на одне з питань плану або заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету дослідження.			

Есе/дослідницький проєкт оцінюється в 7,4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні історико-політологічних та спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку політологічних уявлень з проблематики есе/дослідницького проєкту без теоретичного обґрунтування; робота не містить відповіді на два питання плану або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе/дослідницький проєкт оцінюється в 5,9-0 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному (а не теоретичному) рівні або не розкрита взагалі; аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми; робота має реферативний характер без історико-політологічного аналізу; містить історичне оповідання про постаті чи політичні системи; есе/дослідницький проєкт є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Вимоги до дослідницького проєкту <https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=501>

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL:

<https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ІІІ чітко визначено «Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1>) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компонента (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компонента (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті.

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.

2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою.

3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- **відмінно (12-10 балів)**, якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів І місце у

Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента). Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення;

- **добре (9-7 балів):** якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів II або III місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента). Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем;

- **задовільно (6-4 балів):** короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.

Під час відповіді на проблемно-пошукове питання (10 балів) враховуються критерії, визначені в оцінюванні самостійної роботи (есе).

Модульна контрольна робота (30 балів)

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій формі (теоретичні 3 питання по 15 балів). Максимальна кількість балів за МКР – 45. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити – 28, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

1-3 питання (по 15 балів) МКР оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 14-15 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з дисципліни, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 11,5 - 13 б.	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Здобувач вищої освіти вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

	середній рівень 9 - 11,4 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень курсу, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять та категорій з дисципліни; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі аргументувати власну позицію щодо зазначеної проблематики; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.	
	початковий рівень менше ніж 9 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні понять та категорій дисципліни, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач вищої освіти неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.	
	МКР 30 балів	«відмінно»	27 – 30 б.
		«добре»	23 – 26 б.
		«задовільно»	18 – 22 б.
		«незадовільно»	менше ніж 18 б.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Основна: - Історія політичної думки України: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 632 с. https://shron3.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Istoriia_politychnoi_dumky_Ukrain_y.pdf? - Горбатенко В. П., Остапенко М. А., Горбатенко І. А. Г67 Історія політичної думки в Україні: Навч. посіб. Київ :МАУП, 2007. 128 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ist_polit_dumk.pdf - Тисяча років української суспільно-політичної думки: у 9-ти т. Київ, 2001. - Історія політичної думки: навч. енцикл. слов.-довід. За заг. ред. Н. М. Хоми ; [В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]. Львів : Новий Світ 2000, 2014. 765 с. - Кутуєв П. Концепції розвитку та модернізації в соціологічному дискурсі: еволюція дослідницьких програм. Київ, 2005. 500 с. - Кирилюк Ф. Неопатримоніалізм: Історія, теорія, практика. Київ, 2014. 553 с. - Політична наука в Україні. 1991-2016: у 2 т. Теоретико-методологічні засади і концептуальні підсумки вітчизняних досліджень / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І.Ф. Кураса. Київ: Парлам. вид-во, 2016. 704 с. - Войтович Л. В. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква: Видавець О. Пшонківський, 2006. 782 с. - Дециньський Л. Є. Історія України та її державності: навч. посіб. Вид. 3-є, переробл. і доп. Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. 368 с. <i>Допоміжна Монографії, навчальні посібники, статті</i> - Артюх В. «Книга буття українського народу» М. Костомарова: сакральні виміри національної самосвідомості // Сіверянський літопис. Чернівці, 2000. № 5. С.132-135. - Бортніков В. Епістолярна спадщина В. К. Липинського: елітарноконсервативні засади українського державотворення // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2016. № 3/4 (83/84). С. 379-390. - Брехуненко В. Українська держава доби Богдана Хмельницького/ Український ін-т національної пам'яті. Київ : ПП Наталія Брехуненко, 2009. 64 с. - Білас І. Конституція Пилипа Орлика. Державно-політичний устрій України // Порівняльні міжнародні політичні погляди і державно-правові вчення: підручник : до 75-річчя Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. Київ, 2019. С. 187-191.		

5. Гнатюк О. С. Політико-правові погляди Миколи Міхновського на здобуття державної незалежності України // Збірник матеріалів Міжнародної науковопрактичної конференції «Соборність України: правовий вимір». Київ, 2019. С. 222-225.
6. Єрмоленко І. Я. Теорія «суспільної правосвідомості» Б. О. Кістяківського та проблеми розбудови Української держави // Адвокат. Київ, 2008. № 11 (98). С. 44-48.
7. Ємець Т. Вплив М. Костомарова на формування поглядів В. Вернадського: українознавчий вимір // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Українознавство. Київ, 2008. Вип. 12. С. 15-18.
8. Історія політичної думки України (від часів Київської Русі до 1991 року) [Текст]: прогр. курсу та метод. рек. / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; [уклад. С. О. Добржанський]. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2010. 80 с.
9. Куташев І. В. Концепції державності у політичній думці другої половини XVII – початку XVIII ст. // Держава і право : зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, 2007. Вип. 35. С. 611-618.
10. Липинський В. Україна на переломі 1657-1659. Відень, 2020. 304 с.
11. Політична наука в Україні. 1991-2016: у 2 т. Теоретико-методологічні засади і концептуальні підсумки вітчизняних досліджень / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І.Ф. Кураса. Київ: Парлам. вид-во, 2016. 704 с.
12. Тисяча років української суспільно-політичної думки [Текст] : у 9 т. / голова ред. кол., наук. ред. Т. Гунчак. Дніпро, 2001.
12. Сулятицька Т.В. Мілена Рудницька – ідеолог українського фемінізму. Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія». Видавничий дім «Гельветика» 2026. Випуск 52, С. 231–244, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4700.52.15>
<https://filos.dspu.in.ua/index.php/main/issue/view/19/15>
13. Віннічук О.В., Сулятицька Т.В. Європейська інтеграція як ключова ідея в українській політичній думці: кризь призму століть. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія* / Карпатський національний університет імені Василя Стефаника. Одеса: Гельветика. 2026. Вип. 22. С. 68-75. <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-22-8>
<https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/714>
14. Вонсович С.Г., Сулятицька Т.В. Методологія політичного транзиту в контексті сучасності. Наукове видання. *Регіональні студії*. Видавничий дім «Гельветика» 2026. Випуск 45. С. 216-220. <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2026.45.32>
15. Шевчук В. О. Козацька держава як ідея в системі суспільно-політичного мислення 16–18 ст. : [у 2 кн.]. Кн. 1. Київ : Грамота, 2007. 720 с.
16. Шевченко А. Є., Кудін С. В., Настюк А. А. Становлення та розвиток князівської влади в Київській Русі в IX – на початку XII ст. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 468 с.
17. Фігурний Ю. Націєтворчий аспект діяльності Кирило-Мефодіївського товариства // Українознавство. Київ, 2016. № 4 (61). С. 162-173.

Інтернетні ресурси

http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ist_polit_dumk.pdf
<http://www.history.org.ua/index.php?urlcrnt=JournALL/select.php&seriaName>
<http://www.cossackdom.com>
http://www.geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html
<http://www.uahistory.cjb.net/>
<http://www.history3.org.ua/library.php> <http://ukrarmy.kiev.ua/>
<http://sumy.net.ua/?p=1>
<http://www.studentbooks.com.ua/content/view/119/49/1/1/>
https://prometheus.org.ua/?utm_source=sendy&utm_medium=email&utm_campaign=email-header

Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/
----------------	--

Розробник силабуса

Тетяна СУЛЯТИЦЬКА

Завідувач кафедри політології та
філософії

Тетяна ГРУБІ